

міжнародними партнерами. Це дозволить благодійним організаціям втілювати ще більше ініціатив для відновлення країни.

Література:

1. Економічна правда, 2024 – https://www.epravda.com.ua/columns/2024/03/08/710924/?utm_source=chatgpt.com
2. Економічна бізнес-асоціація, 2024 – https://www.eba.com.ua/blagodijnist-volonterstvo-i-podatkovyi-aspekty-v-umovah-vijny-shcho-novogo/?utm_source=chatgpt.com
3. Children's Future, 2024 – https://childrensfuture.org.ua/uk/news/the-role-of-charitable-organizations-in-supporting-education-during-war?utm_source=chatgpt.com
4. ДТКТ, 2024 – https://news.dtki.ua/accounting/individual-transactions/76168-robota-blagodiinix-organizacii-pid-cas-viini-praktika?utm_source=chatgpt.com
5. Consultant, 2024 – https://consultant.net.ua/consultant-article/5457?utm_source=chatgpt.com
6. QDPro, 2024 – https://qdpro.com.ua/uk/news/riziki-dlya-gromadskih-i-blagodyinix-organizacij-pid-chas-zdiysnennya-transkordonnih-perekaziv?utm_source=chatgpt.com024
7. Lira, 2024 – https://biz.ligazakon.net/analytics/227019_riziki-dlya-gromadskikh--blagodyinix-organizatsiy-pd-chas-zdiysnennya-transkordonnikh-perekazv-valyutnikh-tsnnostey-ta-groshovikh-koshtv?utm_source=chatgpt.com

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-490-3-6>

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ СУБ'ЄКТІВ ПРАВА ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ НАУКОВИХ РОЗРОБОК В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Гедіков В. В.

*аспірант кафедри державно-правових дисциплін
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Сучасний розвиток цифрових технологій кардинально змінює правову реальність, створюючи нові виклики для традиційних правових інститутів. Виникнення цифрових суб'єктів права потребує оновлення підходів до їх правового регулювання. Методологія дослідження цих суб'єктів дозволяє аналізувати правовий статус цифрових суб'єктів і їх взаємодію з іншими

суб'єктами, визначати межі їхньої правосуб'єктності та відповідальності, оцінювати вплив цифрових технологій на правову систему та регуляторні механізми.

Розробка методології дослідження цифрових суб'єктів права дозволяє сформувати системні підходи до правового аналізу цифрових явищ, визначити критерії правосуб'єктності та розробити механізми відповідальності, що є необхідним для ефективного регулювання цифрового середовища.

Методологія дослідження цифрових суб'єктів права є перспективним напрямком наукових досліджень в Україні, оскільки цифровізація державних і приватних правовідносин, розвиток штучного інтелекту, блокчейн-технологій і ринку віртуальних активів потребують оновлених правових підходів. Україна активно інтегрується до європейського правового простору, що вимагає адаптації законодавства до нових цифрових реалій.

Наукова розробленість теми методології дослідження цифрових суб'єктів права має фрагментарний характер: окремі аспекти цифрових суб'єктів права досліджуються в межах різних дисциплін, але цілісної концепції їхньої правосуб'єктності ще не сформовано. Дослідження в цій сфері сприятимуть гармонізації національного права з міжнародними стандартами.

С.К. Бостан виділяє такі групи методів правового дослідження: філософсько-універсальні; загальнонаукові; спеціальні [1, с. 117].

Філософсько-універсальні методи дозволяють аналізувати цифрових суб'єктів права з точки зору фундаментальних правових категорій та концепцій.

Серед них можна виділити наступні: діалектичний метод (допомагає дослідити цифрових суб'єктів права в їхньому розвитку, суперечностях та взаємодії з іншими елементами правової системи); метод матеріалістичної та ідеалістичної онтології (дозволяє визначити правову природу цифрових суб'єктів, їхню реальність у віртуальному просторі та можливості наділення їх правами і обов'язками); герменевтичний метод (застосовується для тлумачення правових норм щодо цифрових суб'єктів права, аналізу змісту нормативних актів та доктринальних підходів).

Дослідження цифрових суб'єктів також потребує застосування загальнонаукових методів, що дозволяють всебічно проаналізувати правову природу таких суб'єктів, особливості функціонування та взаємодію з іншими елементами правової системи.

До основних загальнонаукових методів належать [2, с. 12]:

- системний метод (розглядає цифрових суб'єктів права як складові правової системи, що взаємодіють із традиційними елементами правового регулювання);

- порівняльно-правовий (використовується для аналізу правового регулювання цифрових суб'єктів у різних країнах, що дає змогу виявити найкращі практики та адаптувати їх до національного законодавства);
- логіко-правовий (передбачає використання дедуктивного та індуктивного аналізу для формулювання юридичних норм і концепцій щодо цифрових суб'єктів права);
- історичний метод (досліджує еволюцію правового регулювання цифрових технологій, що дозволяє прогнозувати майбутні тенденції у правовому полі);
- моделювання та прогнозування (застосовується для аналізу потенційних ризиків, пов'язаних із цифровими суб'єктами права);
- соціологічний метод (вивчає громадську думку щодо правового статусу цифрових суб'єктів, що є важливим для формування ефективної правової політики).

Використання загальнонаукових методів сприяє формуванню комплексного підходу до правового регулювання цифрових суб'єктів. Поєднання системного аналізу, порівняльних досліджень, історичних аспектів та соціологічних методів дає змогу враховувати як правові, так і технологічні особливості цифрових суб'єктів. Це дозволяє забезпечити їхню ефективну інтеграцію у правову систему та знизити можливі ризики, пов'язані з їх діяльністю.

Основним методом серед спеціальних методів є догматичний, який полягає в аналізі юридичних норм, доктринальних підходів та правозастосовної практики, що регулюють статус і діяльність цифрових суб'єктів права. Цей метод дозволяє систематизувати правові поняття, виявити суперечності та прогалини в законодавстві, а також визначити напрями його вдосконалення [3, с. 56].

За допомогою догматичного методу можливо дослідити правові норми, що регулюють діяльність цифрових суб'єктів права, визначити поняття таких суб'єктів права, здійснити їх класифікацію, виявити колізії та прогалини у законодавстві, що регулює діяльність цифрових суб'єктів права.

Таким чином, **догматичний метод дослідження цифрових суб'єктів права** забезпечує глибоке розуміння правових аспектів цифрової реальності, дозволяє визначити основні проблеми нормативного регулювання та сприяє формуванню ефективної правової політики у цифровій сфері. Його особливість полягає в адаптації традиційних юридичних підходів до динамічного цифрового середовища, що дозволяє ефективно регулювати правовідносини в умовах цифрової трансформації.

Загалом методи регулювання цифрових суб'єктів права відрізняються від традиційних правових методів через специфіку цифрового середовища, через що мають декілька особливостей: динамічність і гнучкість (методи

регулювання постійно змінюються та адаптуються до нових технологічних викликів); орієнтація на дані та цифрову ідентичність (методи регулювання враховують специфіку цифрової ідентичності, зокрема і через ідентифікацію користувачів через електронні підписи); гібридність (поєднання державного і приватного регулювання); глобальний характер (методи регулювання цифрових суб'єктів мають транскордонний вплив).

Таким чином, методологія дослідження цифрових суб'єктів права повинна базуватися на гнучкому поєднанні різних наукових підходів, що дозволяють врахувати як юридичні аспекти, так і технологічні, соціальні та економічні фактори. Подальший розвиток цього напрямку вимагає удосконалення існуючих методів, врахування міжнародного досвіду та постійного оновлення правових механізмів відповідно до цифрових трансформацій, що забезпечить ефективне регулювання цифрових правовідносин і сприятиме формуванню сучасного правопорядку в цифровому середовищі.

Література:

1. Бостан С.К. Методологія правового дослідження: інструментальні засади. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Право». 2021. № 2 (3). С. 115-130.
2. Каламбет С.В., Іванов С.І., Півняк Ю.В. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. Дніпро: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
3. Сидоренко О.М. Догма права у контексті юридичної діяльності. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2014. № 7. С. 55-58.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-490-3-7>

ВЕКТОРИ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Громовенко К. В.

доктор юридичних наук, професор,

ректор

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса, Україна

Ефективне відновлення України потребує забезпечення якісного розвитку освіти і науки та інклюзивних освітніх можливостей. В умовах